



REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

Zaloška 59, 1000 Ljubljana, Slovenija
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-93/2017/8

Datum: 15. 1. 2018

Ministrstvo za finance

Direktorat za finančni sistem

Sektor za finančni sistem

Naslov e-pošte:

gp.mf@gov.si

alenka.antloqa@gov.si

ZADEVA: Mnenje (III) na dopolnjen predlog SZZ za spremembe in dopolnitve Zakona o zavarovalništvu (EVA 2017-1611-0003)

ZVEZA: Vaš e-dopis, z dne 22. 12. 2017 (IPP 007-610/2017/62) in naši predhodni mnenji pod številko 0710-93/2017

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila za mnenje k dopolnjenemu predlogu in dodatnim poiznilom Slovenskega zavarovalnega združenja ter na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) v nadaljevanju podajamo načelne pripombe na določbe členov.

K prvemu odstavku 268. člena:

opredelitev izredno obsežnega obveznega obsega namenov obdelav osebnih podatkov tudi v zvezi s samimi pogajanci za sklenitev pogodbe (kot npr. tudi za namen ugotavljanja potreb in zahtev strank, ocenjevanja primernosti in ustreznosti zavarovalne storitve oz. produkta za stranko, izdajo osebnega priporočila oziroma izvedbo svetovanja zavarovalnice na podlagi poštene in osebne analize) brez soglasja posameznika je po mnenju IP bistveno preobsežna in nikakor ne sodi v okvir zakonsko določene (torej obvezne) obdelave osebnih podatkov posameznikov.

Po mnenju IP bi tovrstne obdelave, ki brez dvoma posredno pomenijo profiliranje posameznikov glede na njihove osebne okoliščine, prišle v poštev po mnenju IP zgolj na podlagi osebne privolitve oz. glede na konkretno presojo konkretnega primera, ne more pa na ta način sam zakon širiti obveznega posega v zasebnost posameznika izven njegove volje in za vsak primer. Stališče, da obveznost pridobivanja navedenih podatkov za vsak primer in v celotnem obsegu izhaja iz določb 528.d in 545. člena Zakona o zavarovalništvu, je po mnenju IP netočno, saj je zavarovalnica sicer lahko tista, ki oceni, katere podatke potrebuje za odgovorno sklenitev pogodbe vendar le v obsegu zahteve, ki jo je podal posameznik in ne širše.

Posameznik pa mora imeti možnost, da soglasja k širši obdelavi osebnih podatkov ne. Določbe, kot so predlagane, pa bi lahko pomenile, da zavarovalnica lahko prosto brez posameznikovega soglasja izvede obsežno profiliranje s ciljem trženja večjega obsega izdelkov, kot je bil predmet osnovne zahteve posameznika za samo sklenitev pogodbe.

Posledično predlagamo dopolnitev besedila na način, da bo jasno razvidno, da nameni: »ugotavljanje potreb in zahtev strank, ocenjevanje primernosti in ustreznosti zavarovalne storitve oz. produkta za stranko, izdajo osebnega priporočila oziroma izvedbo svetovanja zavarovalnice na podlagi poštene in osebne analize« ne pomenijo avtomatične dopustnosti obveznega zbiranja.

K četrtemu odstavku 268. člena:

Tudi glede nove 4. točke 4. odstavka 268. člena IP, enako kot zgoraj ocenjuje, da je obvezno zbiranje podatko, ki opredeljujejo osebni oziroma finančni položaj, življenjski slog oziroma navade, obstoječe ali želeno zavarovalno kritje, motiv za sklenitev zavarovanja, finančno znanje, izkušnje oziroma finančno pismenost zavarovalca, podatke o zmožnosti kritja izgub, ciljnih naložbe ter stopnjo dovoljenega tveganja oziroma podatke o drugih osebnih okoliščinah, ki jih posreduje zavarovalec ter so primerni in potrebni za ugotavljanje potreb in zahtev, ocenjevanje primernosti in ustreznosti, izdajo osebnega priporočila zavarovalcu oziroma izvedbo svetovanja zavarovalnice na podlagi poštene in osebne analize, lahko zavarovalnice zbirajo zgolj na podlagi osebne privolitve posameznika in ne na lastno pobudo in avtomatično za vse primere.

K šestemu odstavku 268. člena:

V drugi točki je treba najprej razčistiti, ali gre za »prehodne« ali »predhodne« poškodbe in zdravstveno stanje.

Poleg tega menimo, da je treba 2. in 3. točko **skrajšati ter združiti in dodati predpogodbena faza**, na primer takole:

»2. podatki o predhodnih zavarovalnih primerih v obsegu iz prejšnjega odstavka ter podatki o relevantnem /ali/ upoštevnem zdravstvenem stanju zavarovanca in oškodovanca, vključno z zagotavljanjem zdravstvenih storitev, pre(d)hodnimi poškodbami in zdravstvenim stanjem, vrsto telesnih poškodb, trajanjem zdravljenja in posledicami za oškodovanca in zavarovanca. Podatki o relevantnem /ali/ upoštevnem zdravstvenem stanju zavarovanca se lahko zbirajo tudi za potrebe sklepanja pogodb, in sicer zgolj na podlagi veljavne privolitve posameznika.«.

Druga možnost je, da se namesto predlaganega zadnjega stavka, tega vključi v novo peto alinejo četrtega odstavka 268. člena, pri čemer opozarjamo:

- da se v predpogodbena fazi ne sme zbirati zdravstvenih podatkov o zavarovalcu, če ta ni zavarovanec in ni podal veljavne privolitve za pridobivanje navedenih osebnih podatkov;
- da zavarovanec ni dolžan razkriti zdravstvenega stanja, če ga »prisilno« zavaruje zavarovalec (npr. delodajalec).

K sedmemu odstavku 268. člena:

K 3. in 5. točki nimamo več pripomb.

Glede 4. točke menimo:

- da ni združljiva s predlogom šestega odstavka 268.a člena, ki ureja enako vsebino in
- da **sistematično (tj. redno, masovno in izven konkretnih potreb) posodabljanje podatkov prek CRP ni dopustno**. Načelo »točnosti in ažurnosti« iz GDPR nikakor ne zahteva, da država članica vsem ali določenim upravljavcem v nacionalni zakonodaji predpiše možnost (»privilegij«) prostega dostopa do CRP. Upravljalci morajo to načelo spoštovati v okviru možnosti, ki jih imajo v praksi in v področni zakonodaji. Določba 4. točke bi zato morala biti omejena na utemeljene posamične in konkretne potrebe – na primer ob uvedbi izvršbe, ob uveljavljanju regresnih zahtevkov, ob »obnovitvi« zavarovalnih pogodb, ob reševanju zahtevkov, ob ugotavljanju sumljivih okoliščin, ob neodzivnosti pri pozivanju v okviru reševanja zahtevkov ipd. Neutemeljeno pa bi bilo na primer pridobivanje podatkov zgolj za potrebe neposrednega trženja, ali pa za neaktivne stranke ipd.

K prejšnemu devetemu odstavku 268. člena:

K črtanju določb nimamo pripomb.

K devetemu odstavku 268. člena:

Kratkotrajna hramba podatkov iz prepogodbene faze je sicer lahko utemeljena, vendar menimo, **da je šestmesečni rok predlog** in bi moral biti vsaj za polovico krajši.

Glede predlaganih sprememb 9. odstavka 268. člena se IP v izogib zlorabam podatkov, katerih rok hrambe je dejansko potekel, ne strinja s široko določbo, ki predvideva, da se podatki: »izbrišejo, blokirajo ali anonimizirajo« in predlaga črtanje besed »blokirajo ali anonimizirajo«. Bistveno jasneje in z vidika preprečevanje kasnejše uporabe osebnih podatkov za druge namene je namreč zahtevati obvezno brisanje podatkov.

Glede hrambe podatkov, ki se nanašajo na dopolnilno zdravstveno zavarovanje se **ne strinjamo s trajno hrambo podatkov**. Glede na dodatna pojasnila se sicer strinjamo z dolgoročno hrambo, vendar mora biti ta omejena vsaj na določen čas po smrti zavarovanca ali prenehanja zavarovanja.

K ostalim določbam nimamo več pripomb.

K prejšnemu enajstemu odstavku 268. člena:

K črtanju določb nimamo pripomb.

K prejšnjemu dvanajstemu odstavku 268. člena:

K črtanju določb nimamo pripomb.

K 268.a členu:

Prvi odstavek:

V zvezi z uvedbo neposrednega elektronskega dostopa do zakonsko navedenih evidenc IP opozarja:

- da določba ne pomeni prisilne dolžnosti upravljavca, da zagotovi neposredni elektronski dostop,
- da se bo SZZ, kot vmesni člen, najverjetneje štel tudi za upravljavca, ne glede na to, ali bo podatke obdeloval tudi za lastne zavarovalne primere ali ne, in
- da dostop do podatkov v zvezi s pravnimi osebami ni problematičen z vidika varstva osebnih podatkov, vendar je smiselno, da je urejen skupaj z določbami, ki se nanašajo na osebne podatke.

Ni utemeljeno, da se zbirajo vsi podatki iz predhodnih določb, pač pa bi se lahko zbirali le tisti, ki ustrezajo četrtemu in šestemu odstavku 268. člena zakona, in ki so neizogibno potrebni za zakonsko opredeljene namene. Zato bi ti **podatki morali biti, poleg obstoječega sklica na ustrezne odstavke, tudi posebej določeni** (na primer z naštevanjem v oklepaju).

Drugi do šesti odstavek:

Velja smiselno enako kot zgoraj. Izjema je peti odstavek, kjer so predmetni podatki dovolj natančno določeni, zaradi česar dopolnjevanje določbe ni potrebno.

Glede **šestega odstavka (pridobivanje podatkov prek CRP) velja smiselno enaka pripomba kot k določbi 4. točke sedmega odstavka 268. člena.** Ne glede na omenjeno pripombo pa se strinjamo na primer z bolj določnim namenom »uveljavljanje povračilnih zahtevkov« v šestem odstavku.

Predlagamo še, da se ponavljajoče določbe o sledjivosti in pridobivanju podatkov prek SZZ **prenesejo v skupno določbo v dodatnem sedmem odstavku.**

K 268.b členu:

K črtanju določb nimamo pripomb.

K novemu petemu odstavku 270. člena:

Ker dodatnih obrazložitev k predlogu ni, menimo, da bi sicer lahko bila utemeljena tudi 10 ali več letna hramba podatkov, nikakor pa **ne trajna hramba podatkov.**

Postavlja se tudi vprašanje, **ali je sorazmerno, da se zgolj domneve** o kaznivih dejanjih oziroma povzročitvah zavarovalnih primerov z namenom ali s prevaro **posredujejo drugim zavarovalnicam,** ter **da zgolj domneva utemeljuje trajno hrambo podatkov.**

V določbi tudi ni določeno, **kaj se posreduje** – torej, kaj obsega »informacija o sumu«.

Manjka še določen konkretni **namen** izmenjave podatkov ter namen podaljšane ali dolgoročne hrambe podatkov.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav,

Pripravil:
mag. Urban Brulc, univ. dipl. prav.
samostojni svetovalec IP

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka